

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/44/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119213255
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8119213255.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyň: 1. M. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. G. XXXX/XX, XXX XX O., 2. Q. R., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, XXX XX I., 3. J. F., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX ,XXX XX C., 4. M. P., rod. M., nar. XX.XX.XXXX bytom A. Q. XXXX/X, XXX XX O., Y. republika, žalobkyne zastúpené JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom Advokátskej kancelárie Jesenná 8, 080 05 Prešov, proti žalovanému: Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00 327 646, zast. JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyň proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 08.09.2022 č. k. 19C/35/2019 - 415, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Právna predchodkyňa žalobkyne v 1. rade sa návrhom doručeným súdu XX.XX.XXXX domáhala voči žalovanému určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v kat. úz. O., pozemku parcely KN-E č. XXXX/X - orná pôda o výmere X.XXX m², zapísanej na LV č. XXXX v podiele X/X. Žalobou doručenou súdu XX.XX.XXXX sa právna predchodkyňa žalobkyň v 2. až 4. rade domáhala voči žalovanému určenia, že do dedičstva po T. M., zomrelom XX.XX.XXXX, patrí pozemok, parcela KN-E č. XXXX/X - orná pôda o výmere X.XXX m², vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X, nachádzajúcej sa v kat. úz. O., zapísanej na LV č. XXXX. Právna predchodkyňa žalobkyne v 1. rade M. M., v priebehu odvolacieho konania zomrela dňa XX.XX.XXXX. V konaní po nej súd pokračuje s dedičkou M. M., nar. XX.XX.XXXX na základe uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 09.11.2023 č. k. 19C/35/2019-545. Právna predchodkyňa žalobkyň v 2. až 4. rade M. M. v priebehu odvolacieho konania zomrela dňa XX.XX.XXXX a po nej v konaní pokračujú dedičky - žalobkyne v 2. až 4. rade Q. R., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, J. F., rod. M., nar. XX.XX.XXXX a M. P., rod. M., nar. XX.XX.XXXX (na základe rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.07.2023 č. k. 3Co/15/2023-495). Pôvodná žalobkyňa v 1. rade, podala návrh na spojenie oboch vecí do spoločného konania, súd prvej inštancie uznesením zo dňa 03.02.2022 č. k. 19C/35/2019-264 spojil na spoločné konanie vecí vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/35/2019 a sp. zn. 29C/100/2021, ktoré sa vedú pod spoločnou spisovou značkou 19C/35/2019.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu žalobkyň, ktorou sa domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemku, parcele KN-E č. XXXX/X - orná pôda o výmere XXXX m², zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. O. v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej strane vo vzťahu k žalobkyniam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

3. V dôvodoch rozsudku súd okrem iného uviedol, že v pozemnoknižnej vložke č. XXX, kat. úz. O. bola okrem iných zapísaná aj parcela mpč. XXXX/X „P. O. U.“ na meno M. A.. V uvedenej pozemnoknižnej

vložke pod radovým číslom XX je zápis: „Došlo XX. B. XXXX čd. XXXX. Podľa Prídelovej listiny Okresného národného výboru v O. a geometrického plánu rozdeľuje sa parcela XXXX na parcely č. XXXX/X roľa o výmere XX á XX m² a na parcely č. XXXX/X až XXXX/X.“ Pod radovým číslom XX uvedenej pozemnoknižnej vložky je zápis: „Došlo XX. B. XXXX čd. XXX. Podľa Prídelovej listiny Mestského národného výboru v O. zo dňa XX. M. XXXX zapisujú sa parcely č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X do novej vložky č. XXXX tejto knihy a vymazuje sa poznámka konfiškácie týchto parciel.“

4. Z pozemnoknižnej vložky č. XXXX, kat. úz. O. vyplýva, že v nej bola okrem iných pod radovým číslom 5, zapísaná aj parcela č. XXXX/X „P. O.“ o katastrálnej ploche XX á XX m². V časti „B“ Vlastníctvo pod radovým číslom 1 je uvedené: „Došlo XX. B. XXXX čd. XXX. Podľa Prídelovej listiny Mestského národného úradu v O. zo dňa XX. M. a XX. B. XXXX zapisujú sa pod A I r.č. X-X nehnuteľností okrem iných aj parcela mpč. XXXX/X a odpisujú sa z vložky č. XXX, XXXX tejto knihy.“ Pod radovým číslom X je zápis: Vkladá sa vlastnícke právo pre manželov Q. M. v X/X a M. M., rod. V. v X/X, pod radovým číslom X je poznamenané obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 a § 24 z. č. XX/XX Sb. a podľa bodu X Prídelovej listiny.

5. V konaní bolo preukázané, že v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, kat. úz. O. boli podľa Prídelovej listiny Mestského národného úradu v O. zo dňa XX. M. XXXX zapísaní vlastníci Q. M. (X/X) a M. M., rod. V., ktorí sú právni predchodcovia žalobkýň.

6. Z rozhodnutia Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru v O. zo dňa XX.XX.XXXX č. XX/XXXX vo veci vzdania sa prídelu z pozemkových reforiem - vyúčtovanie, súd zistil, že na základe Prídelovej listiny boli pridelené poľnohospodárske nehnuteľnosti z majetku bývalej vlastníčky vd. M. A., v kat. úz. O., a to prídelcom Q. M. a manželke M. rod. V. Dňa XX.XX.XXXX sa Q. M. s manželkou na predvolanie dostavili na Okresný národný výbor v O., kde na odbore finančnom sa písomne zriekli, resp. prehlásili, že sa večne a neodvolateľne vzdávajú prídelov pridelených poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici č. vložky XXXX, kat. úz. O., a to parcely mpč. XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X a XXXX/X, a to so spätnou účinnosťou k roku XXXX. Súčasne prídelcovia žiadali na finančnom odbore, aby im bolo ponechané vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré užívajú tiež pochádzajúce z pozemnoknižnej vložky č. XXXX, a to parcelu mpč. XXXX/X - záhrada a parcelu č. XXXX/XX - dom a dvor. Ďalej sa tam uvádza, že prídelcovia už majú vyplatenú Prídelovú listinu 13.195,60 Kčs, a preto vzhľadom na to, že bolo prevedené vyúčtovanie s prídelcami, vrátila sa prídelcom prídelová cena zaplatená za zrieknuté pozemky, s ponechaním obnosu za pozemky, ktoré ostávajú naďalej vo vlastníctve prídelcov.

7. Dňa XX.XX.XXXX vydal Okresný národný výbor, odbor pôdohospodárstva v O. novú Prídelovú listinu Q. M. a manželke M. rod. V. na nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, a to na parcelu mpč. XXXX/X a mpč. XXXX/XX s tým, že prídelová cena predstavuje 1.195,60 Kčs.

8. Z dedičského spisu Štátneho notárstva v O., sp. zn. D XXXX/XX súd zistil, že dedičské konanie po M. M., rod. V., zomrelej XX.XX.XXXX bolo zastavené pre bezmajetnosť. Z dedičského spisu Z. notárstva v O., sp. zn. D XXX/XX po nebohom Q. M., zomrelom XX.XX.XXXX súd zistil, že poručiteľ zomrel ako bezmajetný. Z kópie z pozemkovej mapy súd zistil, že nehnuteľnosť, ku ktorej sa žalobkyne domáhajú určenia vlastníckeho práva (ďalej aj sporná nehnuteľnosť), predstavuje časť mestskej komunikácie na C. ulici v O., cez ktorú prechádzajú vlastníci rodinných domov a pozemkov na tejto ulici na ulicu A., a to od čias realizácie individuálnej bytovej výstavby v tejto lokalite, teda od roku XXXX.

9. Súd prvej inštancie na takto zistený skutkový stav aplikoval právnu úpravu vlastníckych vzťahov podľa právnych predpisov platných a účinných od roku XXXX, teda od vydania prvej Prídelovej listiny právnym predchodcom žalobkýň. Poukázal na ust. § 123, § 124, § 126 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 1 ods. 2 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme v znení vládneho nariadenia č. 122/1951 (§ 16, § 17), ust. § 132 zákona č. 141/1950 Zb. (stredný Občiansky zákonník) a § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vzhľadom na tvrdenie žalobkýň a námietky žalovaného, súd prvej inštancie predovšetkým skúmal, či u právnych predchodcov žalobkýň došlo v zmysle vtedy platných právnych predpisov k vydaniu Prídelovej listiny, titulom ktorej právni predchodcovia žalobkýň nadobudli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Súd skonštatoval, že dňa XX.XX.XXXX bol v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, k. ú. O. vykonaný zápis podľa Prídelovej

listiny z XX.XX.XXXX, kde je sporná nehnuteľnosť vedená pod poradovým číslom X ako parcela číslo XXXX/X - „P.“ o výmere X.XXX m² a ku nej boli zapísaní na základe Prídelovej listiny z XX.XX.XXXX ako vlastníci právni predchodcovia žalobkýň Q. M. v podiele X/X a M. M., rodená V. v podiele X/X. Uvedené právne skutočnosti svedčia o tom, že na základe Prídelovej listiny z XX.XXXXXX právni predchodcovia žalobcov nadobudli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti.

10. Ďalšou úlohou súdu bolo vyporiadať sa s otázkou či a akým právnym spôsobom a či právne prístupným a dovoleným spôsobom podľa vtedy platných právnych predpisov mohlo dôjsť k tomu, že právni predchodcovia následne stratili vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti súd poukázal na obsah a odôvodnenie rozhodnutia Rady Okresného národného výboru v O. z XX.XX.XXXX, z ktorého vyplynulo, že v rokoch XXXX až XXXX došlo k zrušeniu prídelu nehnuteľností z bývalého majetku M. A. pôvodným prídelcom (medzi ktorými boli aj právni predchodcovia žalobkýň - Q. M. s manželkou) s tým, že mnohým pôvodným prídelcom boli pridelené stavebné pozemky na základe nových Prídelových listín Mestského národného výboru v O. v rokoch XXXX až XXXX. Rozhodnutie konštatuje, že zrušenie Prídelových listín neopravňuje pôvodných prídelcov (medzi inými aj s manželkou Q. M.) k tomu, aby sa domáhali na doterajších užívateľoch - prídelcoch stavebných pozemkov o zmenu hraníc, ako aj držby jednotlivých pozemkov vo svoj prospech a musia trpieť tento stav užívania do konečného majetkoprávneho usporiadania pozemkov, ktoré budú prevedené na základe zastavacieho plánu Mesta O. pre individuálnu bytovú výstavbu.

11. Dňa XX.XX.XXXX bol na finančnom odbore ONV v O. spísaný úradný záznam s odchádzajúcimi prídelcami Q. M. a manželkou M., rodenou, V.. V tomto úradnom zázname prídelcovia Q. M. a manželka večne a neodvolateľne prehlásili, že sa ex tunc zriekajú pridelených poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici, okrem iných aj k parcele XXXX/X v prospech Československého štátu.

12. Na podklade spísaného úradného záznamu z XX.XX.XXXX sa právni predchodcovia žalobkýň neodvolateľne vzdali prídelových poľnohospodárskych nehnuteľností, okrem iných aj k pozemku, ktorý je predmetom tohto konania (XXXX/X, k. ú. O.). Q. M. s manželkou M., rodenou V. výslovne uviedli, ku ktorým konkrétnym parcelám sa nezriekajú vlastníckeho práva. Rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva z XX.XX.XXXX č. XX/XX v podstate kopíruje podmienky dohodnuté v úradnom zázname a zároveň zrušuje Prídelové listiny, na základe ktorých boli nehnuteľnosti pridelené v roku XXXX prídelcom (titulom Prídelovej listiny z XX.XX.XXXX). Zrieknutie sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom prídelu (okrem dohodnutých výnimiek), možno považovať za úkon, ktorým prídelcovia prejavili svoju vôľu vzdať sa vlastníctva k prideleným nehnuteľnostiam a toto vzdanie sa vlastníckeho práva bolo z ich strany rešpektované aj v dedičských konaniach po právnych predchodcoch žalobkýň M. M., rodenej V. a Q. M..

13. Súd prvej inštancie uzavrel, že správne rozhodnutie z XX.XX.XXXX je potrebné rešpektovať, keďže bolo vydané v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, príslušným orgánom, pričom zákon v tom čase platný umožňoval zrušiť prídel. Pri zrušení prídelu bola vrátená právnym predchodcom žalobkýň aj kúpna cena a bola vydaná nová Prídelová listina, čo svedčí o tom, že došlo k naplneniu právneho zámeru, ktorý v prípade, ak by sa právni predchodcovia nevzdali prídelov, v dôsledku čoho došlo k zrušeniu prídelov, by viedlo k vyvlastneniu týchto nehnuteľností. Právni predchodcovia žalobkýň vedeli, že neboli opomenutí, nakoľko medzi nimi a štátom došlo k dohode. Právni predchodcovia žalobkýň boli s týmto stavom stotožnení a za svojho života sa nedomáhali svojich vlastníckych nárokov. Správne rozhodnutie z XX.XX.XXXX bolo prijaté potom, keď bol vytknutý nesprávny postup pri zrušovaní prídelov a do konania vstúpil okresný prokurátor. Zrušením prídelu a vydaním novej Prídelovej listiny, preto nemožno konštatovať, aby štát konal svojvoľne, aby vlastníci boli vylúčení z akéhokoľvek procesu. Štát splnil podmienky pre zrušenie prídelu, ktoré boli vo verejnom záujme, keďže na sporných nehnuteľnostiach následne bola realizovaná individuálna bytová výstavba, o čom svedčí geometrický plán.

14. Keďže právni predchodcovia žalobkýň sa počas svojho života vzdali prídelu k pozemku, parcele mpč. XXXX/X, k. ú. O., táto nehnuteľnosť nemohla byť predmetom dedenia po Q. M. a jeho manželke M. M., rod. V.. O tom, že sa právni predchodcovia žalobcov vzdali prídelu svedčí rozhodnutie bývalého Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru v O. zo dňa XX.XX.XXXX, z ktorého vyplýva, že Q. M. a manželka M. V. sa písomne zriekli, resp. prehlásili,

že sa večne a neodvolateľne vzdávajú prídelov poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemknoknižnej zápisnici č. vložky XXXX, okrem iných aj k pozemku, parcele mpč. XXXX/X v prospech Československého štátu, zastúpeného Finančným odborom v O. so spätnou účinnosťou k roku XXXX. Vydané rozhodnutie, ktorým sa zrušili pôvodné Prídelové listiny z roku XXXX, bolo doručené aj na Stredisko geodézie a kartografie v O. dňa XX.XX.XXXX, čo potvrdzuje prezenčná pečiatka na uvedenom rozhodnutí. Všetky vyššie uvádzané listinné dôkazy svedčia o tom, že štát v roku XXXX nadobudol vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, pričom konal v zmysle vtedy platných právnych predpisov pre nadobudnutie vlastníctva.

15. Pokiaľ by nedošlo vyššie uvedeným spôsobom k platnému nadobudnutiu vlastníctva k spornej nehnuteľnosti štátom, v tejto súvislosti súd poukázal na to, že dňa 21.05.1991 bol prijatý z. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskeho majetku, podľa ktorého bolo možné podľa § 6 ods. 1 písm. p) domáhať sa vydania nehnuteľností, ktoré prešli na štát v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu, pričom žalobkyne v zmysle tohto zákona nepostupovali a neuplatnili si reštitučné nároky. Ak teda sporná nehnuteľnosť bola vo vlastníctve štátu od roku XXXX (v správe Slovenského pozemkového fondu) až do roku XXXX, žalobcovia mali dostatok času na to, aby konali, a pokiaľ nemienili uplatniť svoje nároky podľa z. č. 229/1991 Zb. o vydaní predmetných nehnuteľností do ich vlastníctva, mohli uplatniť iné nároky z toho zákona vyplývajúce. Ak tak neučinili a predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva žalovaného, Mesto O. bolo dobromyseľné v tom, že predmetné nehnuteľnosti nadobúda do svojho vlastníctva platne a zákonne.

16. Pokiaľ žalobkyne namietali, že nebolo možné, aby Mesto O. bolo dobromyseľné pri nadobudnutí predmetného vlastníctva, súd poukázal na to, že v danom prípade právnym predchodcom žalobkýň bol riadne a príslušným spôsobom oznámený zámer, že predmetné nehnuteľnosti budú vyvlastnené za účelom pridelenia jednotlivých pozemkov do individuálnej bytovej výstavby, na ktoré vyvlastnenie sa vzťahoval z. č. 87/1958 Sb., ktorý pripúšťal, resp. ukladal pred vyvlastnením povinnosť dosiahnuť zmenu vlastníckych vzťahov iným spôsobom, teda dohodou medzi vlastníkom a štátom. Z obsahového hľadiska vzdanie sa prídelu možno považovať za dohodu o vysporiadaní vlastníckych vzťahov s tým, že následne boli právnym predchodcom žalobkýň ďalšou novou Prídelovou listinou pridelené nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zápisu do evidencie nehnuteľností.

17. V prejednávanej veci súd mal za preukázané, že právní predchodcovia žalobkýň sa necítili po roku XXXX vlastníkmi sporných nehnuteľností, a preto tieto ani nemohli byť predmetom dedenia po nich. Keďže štát splnil aj zákonné požiadavky pre vydržanie (dobromyseľnosť, doba trvania držby), žalované mesto nadobudlo vlastnícke právo od platného a nesporného vlastníka. Právní predchodcovia žalobkýň v čase smrti neboli vlastníkmi spornej nehnuteľnosti, preto žalobkyniam a ani ich právnym predchodcom nemôže svedčiť platný právny dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 a § 262 CSP a keďže žalované mesto malo vo veci plný úspech, priznal mu súd plnú náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

19. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyne. Namietali nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie. Súd vychádzal z úradného zápisu, v zmysle ktorého mali byť jednotliví prídelcovia uzročení o tom, že im bude vyvlastnená nehnuteľnosť, pričom žiadne vyvlastnenie nehnuteľností v prejednávanej právnej veci preukázané nebolo. V dôsledku uvedeného tento úradný záznam nemá v prejednávanej veci žiadnu výpovednú hodnotu, a preto z neho nie je možné ani vychádzať. Súd ďalej vychádzal aj z geometrického plánu č. zákazky XX-XX-XXX-XXX/XX z XX.XX.XXXX, konkrétne z poznámky v ňom uvedenej, že majitelia pozemkov mpč. XXXX/X až XXXX/X a XXXX/X až XXXX/X sa vzdali svojich pozemkov, prípadne pozemky boli vyvlastnené. V tejto súvislosti odvolateľky poukazujú na skutočnosť, že tento geometrický plán bol prílohou pre vyvlastňovací elaborát dotknutých parciel, čo jednoznačne vyplýva z jeho obsahu, pričom k žiadnemu vyvlastneniu spornej nehnuteľnosti nedošlo. Ďalej súd poukázal na opis úradného záznamu zo dňa XX.XX.XXXX, v zmysle ktorého sa právní predchodcovia žalobkýň mali zrieknuť pridelených nehnuteľností so spätnou účinnosťou k XX.XX.XXXX. Žalovaný však pred súdom nijako nevysvetlil, odkiaľ tento opis záznamu pochádza. Záznam nie je nikým podpísaný, nenachádza sa na ňom žiadna pečiatka, nie je zrejmé, či v skutočnosti naozaj k akémukoľvek stretnutiu na Finančnom odbore ONV v O. došlo. Nie je preto zrejmé, či reálne došlo k tvrdenému finančnému

vysporiadaniu. Žalovaným predložený opis úradného záznamu nemôže byť považovaný za relevantný dôkaz a nebolo možné z neho pri rozhodovaní vychádzať. Obdobne to platí aj pre rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru v O. č. XX/XXXX o zrušení prídeltov zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj rozhodnutie o zrušení prídeltov). Toto rozhodnutie vychádza zo skutočností, že právní predchodcovia žalobkýň dňa XX.XX.XXXX prehlásili, že sa večne a neodvolateľne vzdali svojich prídeltov, avšak vzdanie sa prídeltov nebolo v konaní preukázané a nemožno ho odvodzovať ani z opisu úradného záznamu, ktorý do konania predložil žalovaný. Na rozhodnutie o zrušení prídeltov v prejednávanej veci nemožno prihliadať, nemožno ho považovať ani za platné správne rozhodnutie a nemožno z neho ani vychádzať. Preto súdom vyslovenom závere, že došlo k vzdaniu sa prídeltov a ich zrušeniu je nesprávny. Žalobkyne v konaní predložili výmer o vlastníctve pôdy vydaný bývalým poverenctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v K. zo dňa XX.XX.XXXX, č. XXXXX/XX-II-B, ktorým boli právnym predchodcom žalobkýň Q. M. a jeho manželke M., rod. V., pridelené poľnohospodárske nehnuteľnosti z majetku bývalej vlastníčky M. A. a spol., kat. úz. O.. Ide aj o nehnuteľnosť, parcelu č. XXXX/X „P. o výmere X.XXX m². Predmetný výmer bol žalobkyniam sprístupnený zo strany pozemkového oddelenia Pozemkového a lesného odboru Okresného úradu O. až dňa XX.XX.XXXX, a to na základe písomnej žiadosti zo dňa XX.XX.XXXX, nakoľko pri osobnom stretnutí na danom odbore počas konania na súde prvej inštancie žalobkyniam bolo oznámené, že odbor žiadnymi listinami, týkajúcimi sa danej veci nedisponuje. Z predloženého výmeru zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že Prídeltová listina zo dňa XX.XX.XXXX je platná, a to v zmysle rukou písanej poznámky na výmere zo dňa XX.XX.XXXX v znení: Nová Prídeltová listina výmer 3.57.42, ktorá rovnaká výmera bola právnym predchodcom žalobkýň pridelená práve Prídeltovou listinou dňa XX.XX.XXXX. K nadobudnutiu sporného pozemku štátom nikdy nedošlo, stalo sa tak v konaní ROEP v kat. úz. O. v období rokov XXXX až XXXX. Preto nie je možné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštancie, že štát ako právnym predchodca žalovaného splnil všetky požiadavky pre vydržanie vlastníckeho práva. Súd v odôvodnení vôbec neuviedol, čo považoval za nadobúdaci vlastnícky titul, od ktorého právnym predchodca žalovaného štát, mohol odvodzovať svoju držbu, naviac sporná nehnuteľnosť bola štátom nadobudnutá nezákonne. Súd v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevysvetlil, čo ho viedlo k záveru, že štát bol dobromyseľným, len skonštatoval, že štát splnil podmienku dobromyseľnosti. Na základe akých skutočností k takémuto konštatovaniu došiel z napadnutého rozsudku nie je zistiteľné. Súd sa v konaní nevysporiadal s dôkazom, žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s preukázanou skutočnosťou, že iným prídeltom, napr. M. A., Y. či O. rozhodnutím Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV v O. č. XX/XXXX o zrušení prídeltov zo dňa XX.XX.XXXX, vlastnícke právo dodnes svedčí, pričom aj týmto prídeltom bolo vydané obdobné rozhodnutie o zrušení Prídeltových listín. Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s preukázanou skutočnosťou, že ostatné pozemky, ktoré boli právnym predchodcom žalobkýň pridelené najskôr výmerom o vlastníctve pôdy, vydaným bývalým poverenctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v K. zo dňa XX.XX.XXXX a následne tiež Prídeltovou listinou zo dňa XX.XX.XXXX zostali vo vlastníctve právnym predchodcom žalobkýň. Právne závery súdu ohľadne možnosti vydržania sporného pozemku štátom sú absolútne arbitrárne a nepreskúmateľné. Súd sa nezaoberal splnením jednotlivých zákonných podmienok vydržania zo strany štátu, keď úplne opomenul uviesť nadobúdaci titul či dobromyseľnosť štátu. Žalobkyne navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Žalovaný k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať žalovanej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že z dôkazov predložených v konaní správne došiel súd k záveru, že právní predchodcovia žalobcov prehlásili, že sa večne a neodvolateľne vzdávajú prídeltu aj k mpč. XXXX/X, kat. úz. O.. Z rozhodnutia Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva zo dňa XX.XX.XXXX č. XX/XXXX okrem iného vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX sa dostavili na finančný odbor ONV v O. prídeltovia Q. M. s manželkou M. rod. V. a písomne sa zriekli, resp. prehlásili, že sa večne a neodvolateľne vzdávajú pridelených poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici č. vložky XXXX, kat. úz. O., parcelné čísla XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X o celkovej výmere XX-XX-XX ha v prospech Československého štátu, zastúpeného Finančným odborom ONV v O., a to so spätnou účinnosťou k roku XXXX. Zároveň sa v rozhodnutí konštatuje, že prídeltovia v napísanej dohode žiadali, aby im bolo ponechané vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré užívajú a ktoré tiež pochádzajú z prídeltu, išlo konkrétne o parcely č. XXXX/X - záhrada a XXXX/XX - dom, dvor, zapísané v pozemnoknižnej zápisnici XXXX, kat. úz. O.. Odbor vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV v O. podľa vládneho nariadenia XX/XXXX o správnom konaní vydal rozhodnutie,

ktorým zrušil Prídelové listiny. V rozhodnutí sa uvádza, že sa prídelcom ponechávajú pozemky podľa geometrického plánu zo dňa XX.XX.XXXX, a to parcely č. XXXX/X a XXXX/XX. Následne bola vydaná nová Prídelová listina dňa XX.XX.XXXX, na základe ktorej boli Q. M. a manželke M. rod. V., pridelené pozemky s parcelným číslom XXXX/X - záhrada o výmere XXX m², parcelné č. XXXX/XX - dom, dvor o výmere XXX m². Uvedené listiny boli zapísané na Stredisku geodézie v O. pod položkou výkazu zmien pod č. XXX/XX. Na záver žalovaný uviedol, že ak súd prvej inštancie dospel ku skutkovému zisteniu, že právni predchodcovia žalobcov neboli vlastníkami sporných nehnuteľností, potom ani žalobkyne nemohli platne nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací skorším rozsudkom zo dňa 26.07.2023 sp. zn. 3Co/15/2023, rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba potvrdil a dovolací súd uznesením zo dňa 28.10.2025 sp. zn. 9Cdo/15/2024 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, cit.:

22. „Dovolací súd bez toho, aby akokoľvek prejudikoval rozhodnutie odvolacieho súdu, na základe vyššie uvedeného konštatuje, že za tohto stavu je potrebné posúdiť rozhodnutie č. XX/XXXX z XX. M. XXXX (I. č. 108 listinného súdneho spisu) aj z hľadiska, či ide o právoplatné správne rozhodnutie, či bolo doručené účastníkom administratívneho konania a aj, či ho vydal správny orgán do právomoci ktorého zrušenie prídelu podľa vtedy platnej legislatívy patrilo, keďže uvedená otázka právomoci správneho orgánu je rozhodujúca pri posúdení ničotnosti (nulity) správneho aktu. Zo súdneho spisu a ani z rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nevyplýva, že by sa súdy zaoberali otázkou právoplatnosti predmetného rozhodnutia, ako aj otázkou, či uvedené rozhodnutie ako správny akt bolo doručené právnym predchodcom žalobkýň, kedy sa tak stalo a či uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.“ V tejto súvislosti poukázal dovolací súd na svoje viaceré rozhodnutia, napr. sp. zn. 6Cdo/43/2023 a 6Cdo/792/2015.

23. Odvolací súd po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom, preskúmal opätovne napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani pre potvrdenie, ani pre zmenu napadnutého rozsudku.

24. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobkyne vlastnícke právo k pozemku, parcele KN E číslo XXXX/X - orná pôda o výmere XXXX m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. O. (ďalej aj „sporný pozemok“), odvíjajú od svojich právnych predchodcov Q. M. a M. M., rod. V.. V konaní bolo nepochybne preukázané a vyplýva to aj z pozemnoknižnej vložky č. XXXX, k. ú. O., že právni predchodcovia žalobkýň boli zapísaní v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, k. ú. O., ako vlastníci k parcele č. XXXX/X „P.“ o výmere 5547 m², a to na základe Prídelovej listiny Mestského národného výboru v O. z XX.XX.XXXX, pričom zápis v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, k. ú. O. bol vykonaný XX.XX.XXXX č. d. XXX (č. I. 59 spisu). Z pozemnoknižnej vložky číslo XXXX zároveň vyplýva, že pridelené parcely boli odpísané z vložky číslo XXX a boli zapísané do novej vložky číslo XXXX, k. ú. O.. Podľa prídelovej listiny Mestského národného výboru v O. z XX.XX.XXXX boli parcely zapísané v prospech prídelcov. Rozhodnutím Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru v O. (ONV z XX.XX.XXXX číslo XX/XXXX) došlo k zrušeniu prídelov. Uvedená skutočnosť má vyplývať z úradného záznamu - listiny zo dňa XX.XX.XXXX, podľa ktorej, cit.: „Dňa XX.XX.XXXX sa dostavili na Finančný odbor ONV v O. prídelcovia Q. M. s manželkou M., rod. V. a písomne sa zriekli, resp. prehlásili, že sa večne a neodvolateľne vzdávajú prídelových poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici č. vložky XXXX, a to parciel č. XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X v prospech Československého štátu, zastúpeného Finančným odborom ONV v O., so spätnou účinnosťou v roku XXXX. Zároveň v uvedenom rozhodnutí sa konštatuje, že prídelcovia v napísanej dohode žiadali, aby im bolo ponechané vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré užívajú a ktoré tiež pochádzajú z prídelu, konkrétne parcely č. XXXX/X - záhrada a XXXX/XX -dom, dvor, zapísané v pozemnoknižnej zápisnici č. XXXX, k. ú. O. (č. I. 300 spisu).

25. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX bol na Finančnom odbore ONV v O. spísaný úradný záznam, ktorý ako dôkaz v konaní predložil žalovaný (č. I. 301). V tomto úradnom zázname je uvedené, že prídelcovia Q. M. a manželka M., večne a neodvolateľne prehlásili, že sa ex tunc zriekajú pridelených poľnohospodárskych nehnuteľností, zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici okrem iných aj k parcele č. XXXX/X v prospech Československého štátu. V bode 2 úradného záznamu je uvedené,

že toto zrieknutie sa netýka parciel č. XXXX/X a č. XXXX/XX, ktoré nehnuteľnosti prídelcovia užívali na osobné účely a taktiež parciel č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, ktoré nehnuteľnosti prídelcovia kúpnu zmluvou odpredali Y. Y. s manželkou M., rod. C., ktorí si na týchto parcelách vystavili rodinný dom. Zo záznamu ďalej vyplýva, že prídelcovia zároveň žiadali, aby bola kladne vybavená žiadosť ich syna T. M. o pridelenie stavebného pozemku č. XXXX/XX o výmere XXXX m² s tým, že stavebný pozemok bude využitý na stavbu rodinného domu. V zázname sa tiež konštatuje, že podmienky uvedené v zázname boli zúčastnenými stranami porozumené a na znak súhlasu obojstranne podpísané (č. I. 301 spisu).

26. Žalobkyne v odvolaní namietali nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie veci. Hlavnou odvolacou námietkou žalobkýň je nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyniam sa v konaní nepodarilo preukázať, že ich právni predchodcovia boli ku dňu smrti vlastníkmi spornej nehnuteľnosti.

27. V prejednávanej veci odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie je založené na konštatovaní, že právni predchodcovia žalobkýň sa vlastníctva k predmetnému pozemku vzdali. Vzdanie sa vlastníctva bolo podľa názoru súdu prvej inštancie preukázané zo strany žalovaného odkazom na úradný záznam z XX.XX.XXXX (ďalej aj „úradný záznam“) a následne z rozhodnutia Odboru vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru v O. č. XX/XXXX z XX.XX.XXXX. Žalobkyne naopak tvrdia, že ich právni predchodcovia sa nikdy vlastníctva nevzdali, nakoľko úradný záznam - listina nie je nikým podpísaná, a preto skutočnosť či došlo k vzdaniu sa vlastníctva treba v konaní preukázať. Podľa odvolateľiek dôkazné bremeno v konaní zaťažuje tú stranu, ktorá tvrdí, že došlo k vzdaniu sa vlastníctva, pričom nemožno rozhodnutie o vzdaní sa prídelu považovať z dôvodu absencie podpisov vlastníkov za platné správne rozhodnutie.

28. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že jednostranný právny úkon, ktorým sa vlastník vzdáva vlastníctva, má vždy povahu súkromnoprávnu. Ak je tento právny úkon urobený v písomnej forme, listina, v ktorej je obsiahnutý, má teda povahu listiny súkromnej. Na tom nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že právny úkon je súčasťou listiny vydané orgánom verejnej moci, v tomto prípade úradný záznam zo dňa XX.XX.XXXX vydaný finančným odborom ONV v O. (č. I. 301 spisu). Odvolací súd konštatuje, že námietky odvolateľiek o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia je nevyhnutné považovať za dôvodné. Po oboznámení sa s listinou z č. I. 301 a 101 spisu, t. j. s neoverenou fotokópiou Opisu úradného záznamu z XX.XX.XXXX odvolací súd konštatuje, že sa na ňom nenachádzajú podpisy Q. M. a M. M.. Rovnako tu absentuje meno a priezvisko osoby, ktorá úradný záznam vyhotovila, pečať, atď. Zároveň je potrebné skonštatovať, že samotný úradný záznam (teda nie jeho opis) sa stal podkladom pre vydanie rozhodnutia z XX.XX.XXXX č. XX/XXXX (č. I. 108 spisu) o zrušení prídelových listín vydaných bývalým poľnohospodárskym výborom MsNV v O. z XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX. Súd prvej inštancie v súvislosti so skúmaním či prejav vôle prídelcov (ne)smeroval k vzdaniu sa vlastníctva k prídelu, nevzal do úvahy ani ďalšie okolnosti, ktoré v konaní vyšli najavo.

29. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6/Cdo/792/2015, podľa ktorého, cit.: „Z prejavu vôle musí tak bez akýchkoľvek pochybností vyplývať, že vlastník sa vzdáva, a to treba zdôrazniť, vlastníctva k určitej veci. Dôkazné bremeno zaťažuje v konaní tú stranu sporu, ktorá tvrdí, že nadobudla vlastníctvo k veci. Vzhľadom na závažnosť právneho následku, ktorým je strata vlastníctva v prípade, že vzniknú pochybnosti o tom, či došlo k opusteniu veci, treba vychádzať z predpokladu zachovania vlastníckeho práva (článok 11 Listiny základných práv a základných slobôd). Z hľadiska formy zákon pre platnosť tohto právneho úkonu, ak ide o nehnuteľnosť, požaduje písomnú formu. Nepostačuje, ak právny úkon je urobený ústne, prípadne konkludentne tým, že vlastník nehnuteľnosť neužíva. Listina, ktorej obsahom je prejav vôle vlastníka vzdať sa vlastníctva, musí byť vlastníkom tiež podpísaná. Skutočnosť, či (ne)došlo k vzdaniu sa vlastníctva treba posúdiť aj v kontexte s dobou, v ktorej má byť tento právny úkon urobený a tiež so zreteľom, že nikto sa spravidla bez vážneho dôvodu vlastníctva veci nevzdá, zvlášť, ak ide o nehnuteľnosť, ktorým je pozemok.“

30. So zreteľom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie pri posudzovaní, či listina - úradný záznam zo dňa XX.XX.XXXX - prejav vôle vzdať sa prídelu právnymi predchodcami žalobkýň (ne)dokazuje, úplne opomenul, že v prejednávanej veci listina, ktorej obsahom je prejav vôle vlastníka vzdať sa vlastníctva, musí byť vlastníkom podpísaná. Súd prvej inštancie nijako nevyhodnotil, že v preskúmvanej veci úradný záznam z XX.XX.XXXX nie je podpísaný právnymi predchodcami žalobkýň, ktorí sú v ňom označení ako prídelcovia, nenachádzajú sa na ňom generálie osoby, ktorá úradný záznam vydala, ani odtlačok

pečiatky. Táto skutočnosť jednoznačne z predloženej listiny vyplýva. Súd prvej inštancie opomenul, že ak právny úkon je urobený v písomnej forme, musí byť konajúcou osobou, v tomto prípade obidvoma prídelcami tiež podpísaný, a to aj v prípade, ak je súčasťou listiny vydanéj orgánom verejnej moci. Podpisom totiž prídelca potvrdzuje, že sa s obsahom uvedeným v právnom úkone stotožňuje. Pokiaľ podpis chýba, listina nedokazuje, že konajúca osoba prejavila vôľu, ktorá je v nej obsiahnutá, t. j. že sa prídelcovia s obsahom úradného záznamu z XX.XX.XXXX stotožnili.

31. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že za daného stavu je potrebné posúdiť rozhodnutie č. XX/XXXX z XX.XX.XXXX (č. I. 108 spisu) aj z hľadiska či ide o právoplatné správne rozhodnutie, či bolo doručené účastníkom administratívneho konania a aj či ho vydal správny orgán, do právomoci ktorého zrušenie prídelu podľa vtedy platnej legislatívy patrilo, keďže uvedená otázka právomoci správneho orgánu je rozhodujúca pri posúdení ničotnosti (nulity) správneho aktu. Zo súdneho spisu, ani z rozhodnutia súdu prvej inštancie totiž nevyplýva, že by sa súd zaoberal otázkou právoplatnosti predmetného rozhodnutia, ako aj otázkou či uvedené rozhodnutie ako správny akt bolo doručené právnym predchodcom žalobkýň, kedy sa tak stalo a či uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

32. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie len stroho uviedol, že žalovaný predmetný pozemok vydržal, pričom z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejme ako sa súd prvej inštancie dopracoval k právnemu záveru, že žalovaný predmetný pozemok vydržal. Právny záver súd prvej inštancie odôvodnil absolútne nedostatočne, nezaoberal sa jednotlivými zákonnými podmienkami vydržania, ktorými sú: spôsobilý predmet, spôsobilý subjekt, oprávnená držba (dobromyseľnosť) a nepretržitá držba.

33. Ustanovenie § 134 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej právnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti.“ Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania, základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby.

34. V zmysle § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska účastníka a treba vždy brať do úvahy či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnosti znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne uznanú zásadu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje) vyplývajúcu zo samotnej podstaty práva, právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad.

35. Posúdenie toho či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať či držiteľ objektívne mohol

byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

36. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené strane sporu, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

37. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie posúdiť rozhodnutie č. XX/XXXX z XX.XX.XXXX (č. I. 300 súdneho spisu) aj z hľadiska či ide o právoplatné správne rozhodnutie, či toto rozhodnutie bolo doručené účastníkom administratívne konanie a aj či ho vydal správny orgán, do právomoci ktorého zrušenie prídela podľa vtedy platnej legislatívy patrilo, keďže uvedená otázka právomoci správneho orgánu je rozhodujúca pri posúdení ničotnosti (nulity) správneho aktu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie totiž nevyplýva, aby sa súd zaoberal otázkou právoplatnosti predmetného rozhodnutia, ako aj otázkou, či uvedené rozhodnutie ako správny akt bolo doručené právny predchodcom žalobkyň, kedy sa tak stalo a či uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 6Cdo/43/2023 a 6Cdo/792/2015.

38. Zároveň úlohou súdu prvej inštancie bude zaoberať sa splnením jednotlivých zákonných podmienok vydržania zo strany štátu a zaoberať sa vecou aj z hľadiska možnej dobromyseľnosti žalobcu ako nadobúdateľa sporného pozemku. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16.03.2016 sp. zn. I.ÚS 549/2015, podľa záverov ktorého: „Z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.“

39. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať dôvodnosťou žaloby a následne vo veci rozhodnúť tak, aby odôvodnenie rozhodnutia spĺňalo zákonné náležitosti vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP.

40. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP. Ak bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je povinný dôsledne rešpektovať inštruktívnu časť odôvodnenia odvolacieho súdu.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).